



**Republica Moldova**

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

**DECIZIE**

**DE INADMISIBILITATE**

*a sesizării nr. 84g/2025*

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în redactarea anterioară Legii nr. 34 din 13 martie 2025

*(controlul averii și intereselor personale în perioada deținerii calității de subiect al declarației)*

CHIȘINĂU

2 octombrie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,  
dlui Sergiu LITVINENCO,  
dlui Ion MALANCIUC,  
nei Viorica PUICA,  
dlui Nicolae ROȘCA, *judecători*,  
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 31 martie 2025,  
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,  
Având în vedere actele și lucrările dosarului,  
Deliberând la 2 octombrie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

## PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică” din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în redactarea anterioară Legii nr. 34 din 13 martie 2025, în vigoare până la 27 martie 2025, ridicată de dl avocat Sergiu Moraru, în interesele dnei Marina Tauber, parte în dosarul nr. 3-229/2023, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători de la Curtea de Apel Centru, format din domnii judecători Ghenadie Mîra și Grigore Dașchevici și doamna Angela Bostan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție

## ÎN FAPT

### A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, astfel cum au fost prezentate de autorul excepției, pot fi rezumate după cum urmează.

4. La 9 noiembrie 2023, un inspector de integritate a constatat existența unei diferențe substanțiale, în cuantum de 31 550,21 lei, între averea dobândită, veniturile obținute și cheltuielile realizate de către dna Marina Tauber pentru perioada 20 iulie – 31 decembrie 2015. Totodată, acesta a reținut existența unei diferențe substanțiale pentru perioada 1 august 2016 – 31 decembrie 2018, precum și caracterul nejustificat al deținerii unei averi în valoare totală de 324 814,17 lei<sup>1</sup>.

5. Dna Marina Tauber a contestat actul menționat la Curtea de Apel Centru.

---

<sup>1</sup> [https://ani.md/sites/default/files/2023-11/AC147\\_0.pdf](https://ani.md/sites/default/files/2023-11/AC147_0.pdf)

6. La 27 februarie 2025, dl avocat Sergiu Moraru a ridicat, în numele dnei Marina Tauber, excepția de neconstituționalitate a textului „pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică” din articolul 33 alin. (3) din Legea privind Autoritatea Națională de Integritate.

7. Printr-o încheiere din 11 martie 2025, Curtea de Apel Centru a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea către Curtea Constituțională, spre soluționare.

## B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

### Articolul 1 Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

### Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

### Articolul 39 Dreptul la administrare

„(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

(2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.”

### Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

[...]”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate sunt următoarele:

### Articolul 33 Controlul averii și al intereselor personale

„[...]”

(3) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite **pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică**. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora.

*[Articolul 33 alin. (3) în redactarea anterioară Legii nr. 34 din 13 martie 2025, în vigoare până la 27 martie 2025]*

[...]”

### Articolul 33 Controlul averii și al intereselor personale

„[...]”

(3) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică aspectele menționate la art. 7 alin. (1) lit. c) pe durata în care persoana supusă controlului a deținut calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale, inclusiv pe perioada suspendării acesteia. Controlul poate fi inițiat oricând în perioada de deținere a calității de subiect al declarării averii și intereselor personale, precum și în decurs de 3 ani de la încetarea acestei calități.

[*Articolul 33 alin. (3) în redactarea Legii nr. 34 din 13 martie 2025, în vigoare din 27 martie 2025*]

[...]”

## ÎN DREPT

### A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției susține că textul „pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică” din articolul 33 alin. (3) din Legea privind Autoritatea Națională de Integritate, în redactarea anterioară Legii nr. 34 din 13 martie 2025, este lipsit de certitudine și are un caracter ambiguu. Acesta pretinde că nu este clar dacă controlul realizat de inspectorul de integritate vizează și perioada în care persoana nu era subiect al declarării averii și intereselor personale. În acest sens, autorul face trimitere la cazul în care a fost ridicată excepția și afirmă că această ambiguitate i-a permis inspectorului de integritate să efectueze controale ale averii pentru intervalele dintre două funcții publice.

11. În acest context, autorul excepției consideră că textul contestat din articolul 33 alin. (3) din Legea privind Autoritatea Națională de Integritate contravine articolului 23 din Constituție. Totodată, acesta invocă incidența articolelor 1 alin. (3), 39 alin. (2) și 54 alin. (2) din Constituție.

### B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, ține de competența Curții Constituționale.

14. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este ridicată de avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul excepției îl constituie textul „pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică” din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

16. Curtea observă că textul articolului 33 alin. (3) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate a fost modificat prin Legea nr. 34 din 13 martie 2025, în vigoare din 27 martie 2025. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că, pornind de la natura excepției de neconstituționalitate, ea poate fi ridicată și în privința actelor care nu mai sunt în vigoare, dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, iar norma este aplicabilă raporturilor juridice litigioase și este determinantă pentru soluționarea cauzei (a se vedea DCC nr. 50 din 4 iunie 2024, § 21; DCC nr. 141 din 7 noiembrie 2024, § 29). Prin urmare, Curtea consideră că prevederile contestate ale articolului 33 alin. (3) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în redactarea de până la intrarea în vigoare a Legii nr. 34 din 13 martie 2025, pot fi avute în vedere de instanța de judecată la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate (a se vedea §§ 4-7 *supra*). Aceste prevederi nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate din perspectiva criticilor formulate de autorul excepției.

17. Autorul excepției a susținut că prevederile contestate încalcă articolul 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 23 alin. (2) (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 39 alin. (2) (*dreptul la administrare*) și 54 alin. (2) (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

18. Referitor la pretinsa încălcare a articolului 1 alin. (3) din Constituție, Curtea menționează că acesta are un caracter general și poate fi aplicat dacă se constată incidența sa împreună cu alte dispoziții din Constituție (a se vedea DCC nr. 93 din 1 august 2023, § 22). În privința articolelor 23 și 54 din Constituție, Curtea reține că acestea nu au o aplicare de sine stătătoare, ci numai în coroborare cu un drept fundamental, care trebuie să fie aplicabil (a se vedea DCC nr. 125 din 5 octombrie 2023, § 21).

19. Referitor la articolul 39 alin. (2) din Constituție, Curtea reține că autorul excepției nu a motivat în ce măsură prevederile contestate afectează dreptul oricărui cetățean, potrivit legii, de a accede la o funcție publică. Acesta s-a limitat la formularea unei afirmații generale, fără a prezenta argumente apte să demonstreze existența unei ingerințe în sfera protejată de dispoziția constituțională menționată. Curtea a subliniat, în repetate rânduri, că nu-l poate substitui pe autorul excepției în formularea argumentelor de neconstituționalitate, pentru că astfel ar efectua un control din oficiu (a se vedea DCC nr. 93 din 1 august 2023, § 23; DCC nr. 46 din 14 mai 2024, § 20).

20. Totodată, Curtea observă că, sub aparența unor critici referitoare la incidența articolului 39 alin. (2) din Constituție, autorul formulează, în realitate, un punct de vedere potrivit căruia inspectorul de integritate ar fi interpretat și aplicat în mod greșit prevederile contestate. Prin această abordare, autorul nu vizează constituționalitatea prevederilor atacate, ci modul lor de aplicare. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că aspectele ce țin de interpretarea și aplicarea legii nu intră în competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 89 din 25 iulie 2023, § 25; DCC nr. 32 din 18 aprilie 2024, § 24).

21. Prin urmare, pe baza celor menționate mai sus, Curtea reține că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (3) literele d) și f), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

**DECIDE:**

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică” din articolul 33 alin. (3) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în redactarea anterioară Legii nr. 34 din 13 martie 2025, în vigoare până la 27 martie 2025, ridicată de dl avocat Sergiu Moraru, în interesele dnei Marina Tauber, parte în dosarul nr. 3-229/2023, pendinte la Curtea de Apel Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

**Președinte de ședință**

**Liuba ȘOVA**

*Chișinău, 2 octombrie 2025  
DCC nr. 147  
Dosarul nr. 84g/2025*